herpy

SLANGER

Centralian Carpet Python

Morelia bredli

Morelia bredli er en kraftig, delvist trælevende pyton fra Australiens røde centrum omkring Alice Springs. Voksne dyr er rødbrune til terracottafarvede med mørkt kantede tværbånd og bliver 180-220 cm lange, mens ungerne er grå og brune og skifter farve over to til fire år. Den har brug for en tydelig, kølig vinter, tør luft og god plads til at klatre, og den kan leve i 20-30 år.

Familie: Pythonidae Tidligere navn: *Python bredli; Morelia spilota bredli*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**180-220 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**20-30 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Træboende og klippeboende**
Biotop	**Halvørken, savanne og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**150 × 70 × 100 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**28-32 °C**
Hotspot	**34-38 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**40-55 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Vinterhvile	**18-23 °C** 8-12 uger
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**18-36 mdr.**
Kuldstørrelse	**20-47 æg**
Kuld pr. år	**1**
Inkubation	**55-65 dage** ved 30-32 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste II og i bilag B i EU's forordning 338/97 (Pythonidae spp.). Dyret skal kunne dokumenteres lovligt erhvervet, og indførsel fra lande uden for EU kræver CITES-tilladelse, som udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) efter BEK nr. 1588 af 9.12.2024. Arten står ikke på forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Dyrevelfærdslovens almindelige krav gælder; dyrevelfærd hører også under SGAV.

Om arten

Morelia bredli er en kraftigt bygget pyton med et stort, bredt hoved, der tydeligt er sat af fra halsen, glatte, blanke skæl, en gribehale og varmefølsomme gruber langs læberne. Kroppen er næsten rund i tværsnit. Voksne dyr er varmt rødbrune til dyb terracotta eller orangebrune med uregelmæssige, ofte ufuldstændige tværbånd, der er lysere end grundfarven og kantet af mørke, næsten sorte skæl. Båndene er tydeligst på bagkroppen og bliver mere opløste mod hovedet. Hos mange dyr er den bageste tredjedel af kroppen helt eller delvist sort. Bugen er gullig til lys creme.

Ungerne klækkes grå og brune uden spor af de varme farver. Over to til fire år afløses grundfarven af rødt og orange, og det mørke mønster bliver lysere gennem trækulsgrå til creme og elfenben, mens de mørke kanter får næsten sort farve. Et ettårigt dyr ligner derfor næsten ikke den voksne slange. Farveintensiteten påvirkes af lys, temperatur og fordøjelse, og dyr, der fordøjer et måltid, ser mørkere ud.

De fleste voksne dyr bliver 180-220 cm lange. Hunnerne er som regel længst og kraftigst, hannerne kortere og slankere, men enkelte store hanner i fangenskab nærmer sig 300 cm. Arten er tungere i forhold til længden end de fleste *Morelia spilota*-former, så en slange på 200 cm virker mere massiv. Hos unge og halvvoksne dyr kan kønnet ikke afgøres sikkert ud fra størrelse og bygning. Ungerne vejer 27-30 g ved klækningen og vokser hurtigt de første to år.

Morelia bredli blev beskrevet i 1981 under navnet *Python bredli* og er opkaldt efter Josef Bredl, en tyskfødt herpetolog i Australien. Arten har tidligere været regnet for en underart af *M. spilota*, men både skælforhold og molekylære undersøgelser viser, at den er en selvstændig art og søsterart til *M. spilota*. Der er ingen underarter. I handlen findes krydsninger med *M. spilota*, og de bør ikke sælges som ren *M. bredli*. De fleste dyr i handlen stammer fra en lille gruppe grundlæggerdyr, så oplysninger om slægtskab er vigtige ved køb og avl. Arten er rolig og sikker som voksen, mens ungerne er nervøse og hurtige.

Udbredelse og levested

Morelia bredli er endemisk i Australien og findes kun i den sydlige del af Northern Territory. Alice Springs ligger nær midten af udbredelsesområdet, og MacDonnell Ranges, en omkring 644 km lang række af parallelle åse øst og vest for byen, udgør rygraden i udbredelsen. Arten findes sydpå til Palmer River, omkring 150 km syd for Alice Springs, mod nordøst til Hart Range og mod nordvest til området omkring The Granites i Tanami-ørkenen, hvor det nordligste sikre fund er gjort.

Typelokaliteten er Pitchie Ritchie Park ved Alice Springs. En stor del af udbredelsen ligger i beskyttede områder som West MacDonnell National Park, Watarrka National Park og Trephina Gorge Nature Park. IUCN regner arten for ikke truet. Australien tillader ikke eksport af vilde krybdyr til handel, så alle dyr uden for Australien er opdrættet.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Morelia bredli lever i et af kontinentets mest ekstreme klimaer. Om sommeren kan temperaturen på åben jord komme over 40 °C, mens kløfter og klippespalter er langt køligere. Om vinteren falder natten ofte til omkring 5 °C eller lavere, og der kan komme frost på de højeste steder. Forskellen mellem dagens højeste og nattens laveste temperatur kan nå 18 °C på ét døgn, og nedbøren er sparsom og uregelmæssig.

Arten lever i kløfter, på klippeskråninger, i grus og savanneagtig skov og langs årstidsbestemte vandløb med store eukalyptustræer, især *Eucalyptus camaldulensis*. Hule grene, klippespalter og grotter giver et skjul, der er køligere end luften om sommeren og varmere om vinteren. Selv om arten er et ørkendyr, opholder den sig det meste af tiden i træerne. I den varme tid er slangen aktiv i skumringen og om natten, mens den om vinteren ofte soler sig på klippehylder og grene midt på dagen. Kropstemperaturen er omkring 33 °C om sommeren og omkring 19 °C om vinteren og dermed langt mere stabil end luftens.

Unger æder især skinker og andre små firben og går efterhånden over til pattedyr. Voksne tager kaniner, klippekænguruer, indførte gnavere og fugle, især hulrugende papegøjer, som bruger de samme træhuller som slangen. Arten har en stor sæsonvariation i appetitten: fødeindtaget i naturen er omkring tre gange så stort om sommeren som om vinteren.

Pasning

TERRARIET

En voksen *Morelia bredli* skal have et terrarie på mindst 150 × 70 × 100 cm (længde × bredde × højde). Store hunner over 200 cm skal have mere, fx 180 × 80 × 100 cm, og større er altid bedre, hvis indretningen er god. Arten er delvist trælevende og bruger mere tid over jorden, end man forventer af en ørkenslange, så højden er et reelt behov og ikke pynt.

Indret med mindst to solide vandrette grene eller korkrør i højden, der kan bære slangens vægt uden at give efter, og mindst to skjul på gulvet, ét i den varme og ét i den kolde ende. Alle grene skal sidde fast. Terrariet skal have frontåbning og uigennemsigtige sider, fordi åbning ovenfra og gennemsigtige vægge stresser en slange, hvis fjender i naturen kommer oppefra. Træ, melaminplader eller PVC er bedre end glas, som afgiver varme hurtigt og gør temperaturstyringen vanskelig.

Ventilationen skal være god og virke som en skorsten med luftindtag forneden og udluftning foroven, så der ikke står fugtig, stillestående luft. Brug en bund med lav fugtighed, fx en tør blanding af sand og jord, groft vasket sand eller tørre kokosfibre, i et lag på 3-5 cm. Fjern ekskrementer straks, og skift bunden helt hver tredje eller fjerde måned. Avispapir og køkkenrulle skal skiftes, så snart de bliver våde, fordi våd bund giver hudinfektioner.

En ung slange trives bedst i en lille kasse på omkring 20 × 20 × 20 cm med en lille siddepind og et skjul. Når den vokser, flyttes den til en kasse på omkring 40 × 40 × 40 cm med en hylde og siden til voksenterrariet. Et stort, åbent terrarie til en nyklækket unge giver stress og fodringsproblemer.

TEMPERATUR

Temperaturstyring er den vigtigste del af pasningen af *Morelia bredli*, fordi arten har en tydelig sommer og vinter.

I den aktive sæson skal dagtemperaturen være 28-32 °C, varmepunktet 34-38 °C (36 °C er et godt mål) og natten 20-24 °C. Giv en varmegradient, så slangen selv kan vælge mellem en varm og en kold ende, og sørg for, at den hele året har adgang til et varmt sted. Et keramisk varmelegeme i loftet eller en dybdevarmelampe (deep heat projector) på termostat er den bedste varmekilde, fordi den giver strålevarme, der ligner solen på sten og bark. Varmemåtter under terrariet virker dårligere. Brug aldrig en varmekilde uden termostat, og beskyt alle pærer med net. Mål overfladen med et IR-termometer.

Vinterhvilen er afgørende. Sænk temperaturen gradvist over fire til seks uger, til dagtemperaturen er 20-23 °C, varmepunktet 26-28 °C og natten 18-20 °C, og hold den der i otte til tolv uger. Gå lige så gradvist tilbage til sommertemperaturen. Den korte og svage nedkøling, som kystformerne af *Morelia spilota* klarer sig med, er ikke nok: slangen yngler ellers ikke, spiser dårligt og virker sløv. Efterlign ikke ørkenens natfrost, for slangen ligger i naturen i isolerede sprækker og hulrum og ikke i et tyndvægget terrarie.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være lav: 40-55 % hele året. Det er bevidst lavere end for de fleste former af *Morelia spilota*, fordi arten kommer fra et tørt område med frisk luft. Vedvarende fugtighed over 60 % giver luftvejsinfektioner, hudbetændelse og skælråd.

Terrariet må ikke forstøves. Sæt en lille, ren og stabil vandskål i terrariet, og skift vandet dagligt. Skålen bør ikke være så stor, at den hæver luftfugtigheden mærkbart. Før hudskifte kan fugtigheden hæves midlertidigt til 60-65 %, fx med et skjul med fugtigt sphagnum, så huden kommer af i ét stykke. Lad bunden tørre helt mellem de fugtige perioder. Skrub vandskålen hver uge.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er mest aktiv i skumringen og om natten, men soler sig af og til i dagtimerne, og i naturen er den udsat for stærkt sollys. UVB er ikke strengt nødvendigt for at holde den i live, men det anbefales, fordi det støtter D3-optagelsen, døgnrytmen og slangens farver. Vildfangne dyr mister farve i fangenskab uden sollys. Tallene til UVB er lånt fra *Morelia spilota*, som er bedre undersøgt.

Arten hører til Ferguson-zone 2. Brug et T5-rør med 5-6 % UVB, der dækker omkring halvdelen af terrariets længde over den varme ende. Stil grenen, så afstanden fra slangens ryg til røret er 25-35 cm, hvis røret sidder over nettet, og lidt mindre, hvis det sidder under. UV-indekset skal være 2-3 på det højeste sted. Giv en lysere belysning med en LED-bjælke i dagtimerne. Hav lyset tændt 14 timer om sommeren og 10 timer om vinteren, så årsrytmen følges.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

FODER

Morelia bredli æder hele byttedyr. Brug frosne og optøede mus og rotter, ikke levende dyr, og varm dem til omkring 38 °C. Byttet skal være lige så tykt som slangen på dens tykkeste sted midt på kroppen. Mål ikke efter hovedet, som er stort. Brug en lang pincet med blød spids. Ungerne spiser første gang efter det første hudskifte, 7-14 dage efter klækningen, og starter på små mus.

Unger op til 500 g fodres hver 7.-10. dag med mus, halvvoksne dyr på 500-1.500 g hver 10.-14. dag med små og mellemstore rotter, og voksne hver 14.-21. dag med mellemstore og store rotter. Arten er tilpasset sjældne måltider, så overfodring er den almindeligste fejl. En voksen slange, der fodres hver uge, bliver fed, får kortere avlsliv og risikerer stofskiftesygdomme. Vej

slangen jævnligt, og fodr sjældnere, hvis den er tyk. Om vinteren fodres kun hver tredje eller fjerde uge, og en faste på seks til otte uger i den koldeste tid er normal hos en slange i godt huld. Tilskud er ikke nødvendigt, men en let pudring med kalk og et vitaminpræparat af og til kan bruges. Frisk vand skal altid være tilgængeligt.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Voksne *Morelia bredli* er rolige og sikre dyr, der tåler håndtering godt, mens unger under to år er nervøse og bider let. Det går over med alderen. Lad en ny slange være i fred i to uger. Start derefter med korte stunder på højst fem minutter hver få dage, og byg langsomt op. Rør først ved hovedet med en papirrulle eller en slangekrog, så slangen ved, at det ikke er fodringstid, og vask hænderne før og efter.

Løft en voksen slange med begge hænder, en under forkroppen og en under resten af kroppen, og tag aldrig fat i halen. Slangen slynger sig om armene, som var de grene. Lad den ikke sno sig om halsen, og lad ikke børn håndtere den alene.

Slangen holdes enkeltvis. Flere dyr sammen giver stress og kamp om ressourcerne. Hannerne kæmper hårdt i parringstiden, og vilde hanner har ofte ar fra kampene, så to modne hanner må aldrig holdes sammen. Arten æder pålideligt og er en god pyton til den, der vil tage vinterhvilen alvorligt.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnerne bliver større og kraftigere end hannerne, men kønnet kan ikke afgøres sikkert ud fra størrelse og bygning hos unge dyr. Brug sondering eller endoskopi, som kun en erfaren person eller en dyrlæge bør udføre. Hannerne kan bruges til avl fra 18-24 måneder, når de har nået en passende vægt. Hunnerne skal være mindst 30-36 måneder og veje mindst 2.000-2.500 g, før de bruges til avl. Er hunnen for ung eller for tynd, stiger risikoen for problemer ved ægudviklingen og æglægningen. Hunnen skal være i godt huld før vinterhvilen, men ikke fed. Hannen kan fodres som normalt.

PARRING

Avlen er stærkt sæsonbetonet og udløses af vinterhvilen. I Australien sker parringen i juli-september og æglægningen i oktober-december; i terrariet følger dyrene den årsrytme, de får. Sænk temperaturen gradvist i løbet af efteråret, og hold slangerne på vintertemperaturerne (dag 20-23 °C, nat 18-20 °C) i otte til tolv uger. Efter seks til otte uger sættes hannen ind til hunnen, aldrig omvendt, mens kulden er størst. De fleste par parrer sig efter en til tre sammenføringer, og flere sammenføringer over nogle uger er normalt.

Hannerne kæmper mod hinanden og kan komme alvorligt til skade, så de må aldrig sættes sammen, og hver sammenføring skal overvåges, hvis der bruges flere hanner til samme hun. Hunnen må ikke avles to år i træk. Giv hende mindst en hel sæson til at komme sig med god fodring og uden sammenføringer.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen har ægløsning ved slutningen af vinterhvilen eller kort efter, at temperaturen begynder at stige; det første tegn er en tydelig opsvulmning midt på kroppen. Omkring tre til fire uger senere skifter hun hud, og omkring fire til seks uger efter hudskiftet lægger hun æggene. Hun holder som regel op med at æde.

Kuldet er usædvanligt stort for en pyton: en førstegangshun lægger omkring 20 æg, erfarne hunner 35 æg eller flere, og enkelte nærmer sig 47. Hunnen ligger sammenrullet om æggene, så de klæber sammen til en klump, og varmer dem med muskelrystelser, der kan hæve temperaturen inde i slyngningen med op til 3 °C. Giv en redekasse, der er stor nok til, at hun kan ligge om alle æggene, med fugtigt underlag. Hun lægger kun et kuld om året.

INKUBATION

Æggene kan ruges af hunnen eller i en rugemaskine. Ved kunstig udrugning lægges æggene på fugtig vermiculite med omkring lige dele vand og vermiculite efter vægt, uden direkte kontakt med vand. Temperaturen skal være 30-32 °C og luftfugtigheden 90-95 %. Ved 31 °C klækker æggene efter 55-65 dage. Ungerne vejer 27-30 g ved klækningen og skifter hud efter 10-14 dage.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er grå og brune ved klækningen og får først deres rødbrune farve gennem to til fire år, så forvent ikke den færdige farve af et ettårigt dyr. Hold hver unge for sig i en lille kasse på omkring 20 × 20 × 20 cm med uigennemsigtige sider, en siddepind, et skjul og en lille vandskål. Kassen skal have omkring 30 °C ved varmekilden og omkring 27 °C i resten. Første

måltid er en lille mus efter det første hudskifte, og derefter fodres ungerne hver 7.-10. dag. Mus er den bedste føde, til slangen er stor nok til en rotte på 35-45 g. Lad ungerne vokse jævnt frem for hurtigt, så de ikke bliver fede.

Sundhed og typiske fejl

Morelia bredli er hårdfør, når temperatur og fugtighed er rigtige. De typiske problemer er:

- Luftvejsinfektioner, hudbetændelse og skælråd ved vedvarende luftfugtighed over 60 % og dårlig ventilation. Tegn er hvæsende vejrtrækning, slim i munden og åbent gab, og de kræver dyrlæge.
- Fedme ved for hyppig fodring. Vej slangen jævnligt, og fodr voksne dyr hver 14.-21. dag.
- Manglende vinterhvile, som giver sløvhed, dårlig appetit og ingen avl. Brug en egentlig vinter med en nattemperatur på 18-20 °C i otte til tolv uger.
- Dårlige hudskifter, hvis luften er meget tør. Hæv fugtigheden midlertidigt før hudskifte.
- Brandsår fra uafskærmede pærer eller en varmekilde uden termostat.
- Fødevægring hos unger, der kun har fået mus og senere afviser andet bytte. Skift gradvist til små rotter.
- Serpentovirus (tidligere kaldt nidovirus), som er udbredt blandt pytoner i fangenskab. Det giver luftvejssygdom med slim og åben mund, smitten forsvinder ikke igen, og mange smittede dyr dør. Hold nye dyr i karantæne, og få dem testet hos en dyrlæge, før de kommer i nærheden af andre pytoner.

Slanger skjuler sygdom, så vægtkontrol og notater om fodring, hudskifte og adfærd er den bedste tidlige varsling. Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis slangen taber vægt, har vejrtrækningsproblemer, har mider eller ikke spiser i flere uger uden for vinterhvilen.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.